

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ВІСНИК

АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я

Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 4 (75) 2013

Том 2

Частина 1

Миколаїв
2013

Замовник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 19669-9469ПР від 11.01.2013.
Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання
включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шебанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.

К.М.Думенко, д.т.н., доц.

В.П. Клочан, к.е.н., доц.

М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.

В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шебаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.;
О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко,
д.е.н., проф.; О.М. Вишневська, д.е.н., доц.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.;
О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський,
д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.;
В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н.,
проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.;
В.Д. Будаков, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський,
д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала,
д.с.-г.н., проф.; Л.С. Патрева, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф.,
академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н.,
проф.; В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.;
М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; Л.К. Антипова, д.с.-г.н., доц.; В.І. Січкарь,
д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; А.П. Орлюк, д.б.н., проф.;
В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного
аграрного університету. Протокол № 3 від 26.11.13 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, www.visnyk.mnau.edu.ua, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2013

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СЕЛЕКЦІЙНИХ ОЗНАК КОРІВ РІЗНИХ ЗАВОДСЬКИХ ЛІНІЙ

П.П. Бікадоров, асистент

Луганський національний аграрний університет, Україна

Проведено аналіз молочної продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи різних заводських ліній за ряд лактацій.

Ключові слова: молочна продуктивність, лактація, жива маса, лінія.

Постанова проблеми. Рівень молочної продуктивності та якісні показники молока залишаються основними господарсько-корисними ознаками молочної худоби, які обумовлюють рівень ефективності використання корів у господарстві та економічної ефективності галузі молочного скотарства в цілому [3, 5].

Аналіз основних досліджень і публікацій. При визначенні основних чинників, які впливають на ознаки молочної продуктивності, велика увага приділяється впливу заводської лінії, до якої належить корова [2, 6, 7].

Постановка завдання. Вивчення основних господарсько корисних ознак корів різних заводських ліній української чорно-рябої молочної породи в умовах племінного заводу СК «Восток» Ізюмського району Харківської області.

Матеріали і методика. Об'єктом дослідження було стадо корів (n=1673) української чорно-рябої молочної породи в племінному господарстві СК «Восток» Ізюмського району Харківської області.

Для визначення господарсько корисних ознак були сформовані групи корів різної заводської приналежності. За даними первинного зоотехнічного обліку з використанням програми «Орсек» молочну продуктивність корів оцінювали за три лактації.

Для порівняння аналізу використовували об'єктивний показник – надій за 305 днів лактації, жирність молока, кількість молочного жиру та живу масу. Статистичну обробку даних проводили за методикою Г.Ф. Лакіна [4] з використанням комп'ютерних програм SPSS 17 та Microsoft Excel. Для збільшення об'єктивності в обробку були відібрані бугаї-плідники, в яких було враховано 10 дочок і більше.

Результати досліджень. Дослідженнями встановлено, що молочна продуктивність корів має вірогідну різницю між середнім значенням у корів різних заводських ліній, що підтверджує необхідність оцінки сили впливу цього чинника як при плануванні селекційних заходів зі стадами, так і при оцінці неадитивної компоненти генетичної дисперсії та пошуку кращих лінійних сполучень.

Аналіз результатів свідчить, що в стаді племінного господарства СК «Восток» тварини за першою лактацією мали середній надій 3948 кг молока жирністю 3,74%, які перевищують стандарт української чорно-рябої молочної породи. Динаміка підвищення надоїв після першої лактації свідчить про неповну реалізацію генетичного потенціалу корів. Так, надій за 305 днів лактації збільшився лише на 6,9% (табл. 1).

Таблиця 1

Молочна продуктивність і жива маса корів

Ознаки	Лактація					
	I (n=840)		II (n=495)		III (n=338)	
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ
Надій за лактацію, кг	3948±23,6	1163	4223±30,6	1313	4231±38,0	1315
Вміст жиру, %	3,74±0,004	0,21	3,75±0,005	0,2	3,75±0,005	0,18
Молочний жир, кг	147,6±0,94	44,6	156,7±1,18	48,2	157,3±1,43	46,2
Жива маса, кг	503,54±0,8	51,43	-	-	-	-

Молочна продуктивність корів даної породи в кращих племінних господарствах складає 6000-8000 кг молока жирністю 3,6-3,8%. Згідно з даними таблиці 1, у тварин є значний потенціал для подальшого їх використання [1].

В племінному заводі використовують бугаїв-плідників найпоширеніших заводських ліній: Белла 1667366.74, Валіанта 1650414.73, Метта 1392858.60, Р. Соверенга 198998, С.Т. Рокіта 252803, Старбака 352790.79, Судіна 1698624.75 та Чіфа 1427381.62.

Рівень розвитку основних господарсько корисних ознак в розрізі заводських ліній представлено в табл. 2.

При оцінці тварин за жирномолочністю встановлено вірогідну різницю. Так, найвищий вміст жиру в молоці мають корови заводської лінії Валіанта 1650414.73 – 3,88%, найменший показник за вмістом жиру в молоці мають дочки бугаїв заводської лінії Метта 1392858.60 – 3,66 %.

Найвищий показник живої маси мають корови, що належать до заводської лінії Старбака 352790.79 – 539,7 кг, найменший показник мають дочки бугаїв заводської лінії С.Т.Рокіта 252803 – 493,26 кг.

Оцінка результату свідчить, що найвищий надій за першою лактацією мають дочки бугаїв заводської лінії Белла 1667366.74 – 4713 кг. У представниць інших заводських ліній цей показник значно менший.

Найгірший показник молочної продуктивності мають дочки бугаїв заводської лінії Судіна 1698624.7 – 2945 кг.

У представниць заводської лінії Старбака 352790.79 спостерігається тенденція до зменшення надою на 305 днів з кожною наступною лактацією.

**Рівень молочної продуктивності та живої маси корів
різних заводських ліній**

Показники	Лактація		
	I	II	III
	$\bar{X} \pm Sx$	$\bar{X} \pm Sx$	$\bar{X} \pm Sx$
1	2	3	4
ЗЛ Белла (n=233)			
Надій за лактацію, кг	4713±64,6***	5082 ±86,8***	5219±69,87***
Вміст жиру, %	3,77±0,01**	3,96±0,004***	3,95±0,004***
Молочний жир, кг	177,7±2,51***	201,08±3,29***	206,24±2,92***
Жива маса, кг	510,51±4,23*	-	-
ЗЛ Валіанта (n=111)			
Надій за лактацію, кг	4101±66,17**	4208±90,47	4683±73,63***
Вміст жиру, %	3,88±0,03***	3,98±0,005***	3,95±0,005***
Молочний жир, кг	159,3±2,70***	167,51±3,66**	184,87±3,11***
Жива маса, кг	503,04±5,23	-	-
ЗЛ Метта (n=310)			
Надій за лактацію, кг	3228±47,8***	3840±59,0***	4317±44,44
Вміст жиру, %	3,66±0,004***	3,73±0,007*	3,80±0,02**
Молочний жир, кг	118,60±1,7***	143,7±2,28***	163,93±1,72**
Жива маса, кг	500,06±2,43	-	-
ЗЛ Р.Соверенга (n=66)			
Надій за лактацію, кг	3620±123,5*	3804±164,9**	4336±170
Вміст жиру, %	3,72±0,009	3,77±0,019	3,84±0,03**
Молочний жир, кг	135,01±4,7*	144,2±6,6	167,4±7,3
Жива маса, кг	506,8±2,54	-	-
ЗЛ С.Т.Рокіта (n=190)			
Надій за лактацію, кг	3335±61,81***	3581±62,57***	4566±71,98***
Вміст жиру, %	3,75±0,005	3,73±0,02	3,80±0,02**
Молочний жир, кг	125,10±2,49***	133,52±2,47***	173,68±3,03***
Жива маса, кг	493,26±2,82	-	-
ЗЛ Старбака (n=55)			
Надій за лактацію, кг	4647±125***	4616±211*	4320±88,82
Вміст жиру, %	3,82±0,03**	3,78±0,04	4,11 ±0,02***
Молочний жир, кг	177,70±5,2***	174,4±8,05*	177,43±33,3
Жива маса, кг	539,70±10,19	-	-
ЗЛ Судіна (n=59)			
Надій за лактацію, кг	2945±54,86***	3502±131***	4011±69,47**
Вміст жиру, %	3,78±0,03	3,70±0,009***	3,77±0,02
Молочний жир, кг	110,98±2,04***	129,9±4,9***	151,29±2,75
Жива маса, кг	505,44±3,18	-	-

1	2	3	4
ЗЛ Чіфа (n=649)			
Надій за лактацію, кг	4385±40,3***	4587±70,7***	4744±34,85***
Вміст жиру, %	3,79±0,01***	3,79±0,014**	3,94±0,004***
Молочний жир, кг	166,3±1,58***	174,4±2,84***	187,11±1,37***
Жива маса, кг	496,39±2,77	-	-

Висновки і перспективи подальших досліджень. Дані досліджень показали, що корови заводської лінії Белла 1667366.74 мали найвищий показник за надосем, який збільшувався в подальшому з кожною лактацією. Найвищим вміст жиру в молоці та самий високий рівень живої маси був у корів заводської лінії Старбака 352790.79, які мали показники 3,69% та 539,7 кг відповідно, але спостерігалось зниження надою з кожною наступною лактацією.

Список використаних джерел:

1. Аналіз генофонду української чорно-рябої молочної породи / М.Я Єфіменко, Б.Є. Подоба, О.Д. Бірюкова та ін. // Розведення і генетика тварин : міжвід. темат. наук. зб. – К. : Аграрна наука, 2007. – Вип 41. – С. 83-93.
2. Іванов І.А. Вплив генотипових і паратипових факторів на продуктивні і технологічні ознаки корів української чорно-рябої породи в умовах безприв'язного утримання / І.А. Іванов, О.І. Іванов // Вісник ЖНАЕУ. – 2010 – Вип. № 1 (26). – С.235-245.
3. Косташ В. Молочність і відтворення буковинських корів / В. Косташ // Тваринництво України. – 2007. – №10. – С. 19-21.
4. Лакин Г.Ф. Биометрия / Г.Ф. Лакин– М. : Высшая школа, 1990. – 349 с.
5. Маньковський А. Датська чорно-ряба: залежність молочної продуктивності від віку отелення та генотипу / А. Маньковський // Тваринництво України. – 2010. – №1. – С. 16-20.
6. Пелехатий М.С. Господарсько корисні та біологічні ознаки тварин ліній і потомства бугаїв української чорно-рябої молочної породи та їх відповідність параметрам бажаного типу / М.С. Пелехатий, С.П. Омелькович // Зб. наук. пр. Харківської зооветеринарної академії. – 2009. – Вип. 19. – Ч. 1. – С. 173-185.
7. Пелехатий М.С. Господарсько корисні ознаки корів-первісток української чорно-рябої молочної породи різних кросів ліній / М.С. Пелехатий, Д.М. Кучер // Наукові читання – Житомир : ЖНАЕУ, 2013. – Т. 2. – С. 27-30.

П.П. Быкадоров. Анализ основных селекционных признаков коров разных заводских линий.

Проведен анализ молочной продуктивности коров украинской черно-пестрой молочной породы разных заводских линий за ряд лактаций

Ключевые слова: молочная продуктивность, лактация, живая масса, линия.

P. Bykadorov. The analysis of main cow's selection traits by different linear.

In the article it was analyzed the milk producing ability of Ukrainian black-variegated dairy breed of different factory lines during the period of lactation

Key words: lactation performance, lactation, body weight, line.

ЗМІСТ

В.Ф. Андрійчук, Р.С. Багров. ХАРАКТЕРИСТИКА КОРІВ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ ЧЕСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА МОРФОЛОГІЧНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ ВИМ'Я.....	3
Н.П. Бабік, В.С. Федорович, Л.І. Музика. МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ НАЙДОВШОГО М'ЯЗА СПИНИ І ДЕЯКИХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ БУГАЙЦІВ ..	9
К.В. Бєлікова. ГЕНЕАЛОГІЧНА СТРУКТУРА ТРАКЕНЕНСЬКОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ В УКРАЇНІ	15
П.П. Бикадоров. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СЕЛЕКЦІЙНИХ ОЗНАК КОРІВ РІЗНИХ ЗАВОДСЬКИХ ЛІНІЙ.....	20
Ю.В. Вдовиченко, Л.О. Омельченко, В.О. Найдьонова. ПРОДУКТИВНІСТЬ ГЕНОТИПІВ ПІВДЕННОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ПРИ РОЗВЕДЕННІ В УМОВАХ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА	24
Т.Я. Вишневская, Л.Л. Абрамова. МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РЕАКТИВНОСТИ СЕЛЕЗЕНКИ КРОЛИКОВ В УСЛОВИЯХ СТРЕССА И ЕГО ИММУНОКОРРЕКЦИИ.....	31
Н.В. Волгіна. ПОКАЗНИКИ ЛЕЙКОЦИТАРНОЇ ЛАНКИ КРОВІ КОНЕЙ РІЗНОЇ МІЦНОСТІ ТИПУ КОНСТИТУЦІЇ	37
В.М. Волощук, О.А. Біндюг, С.Г. Зінов'єв, О.Ю. Канюка, Д.О. Біндюг. ПЕРЕТРАВНІСТЬ ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН КОРМУ ЗА РІЗНИХ РЕЖИМІВ ГОДІВЛІ СВИНЕЙ	42
О.Є. Галатюк, Т.М. Тихонова, Л.М. Лазарева, Л.І. Штангрет, Ж.В. Шаповал, О.С. Коваль, О.О. Галатюк. ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ ІНВЕРТАЗИ ТА ДІАСТАЗИ ДЛЯ ОЦІНКИ ЯКОСТІ МЕДУ	48
М.І. Гиль, В.А. Волков. ОСОБЛИВОСТІ ГІСТОСТРУКТУРИ ШКІРИ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ РІЗНИХ ЛІНІЙ	55
А.Н. Гончаренко, Е.И. Чигринов. КАЧЕСТВО МЯСА КУР ПРИ РАЗНОМ УРОВНЕ БЕТАФИНА И ТРЕОНИНА В КОМБИКОРМЕ	63
А.В. Гуцол. БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ СВИНЕЙ ПРИ ЗГОДОВУВАННІ ФЕРМЕНТНИХ ПРЕПАРАТІВ.....	73
Г.А. Данильчук. ВИРОЩУВАННЯ РИБОПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ ЗА РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ	77
П.В. Денисюк. ФІЗІОЛОГІЧНИЙ ТА ГЕНЕТИЧНИЙ ГЕТЕРОЗИС	82
В.В. Замикула, О.І. Підтереба, С.Ю. Смыслов, М.В. Фидря. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ПРИ ПЛАНУВАННІ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ	88
В.О. Іванов, Н.В. Новікова. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СТРЕС-ФАКТОРІВ НА ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ СВИНЕЙ В УМОВАХ ПЛЕМЗАВОДУ ЗАТ «ФРІДОМ ФАРМ БЕКОН»	94

О.О. Іжболдіна. ВПЛИВ ГЕНОТИПУ ТА СТАТІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ НА ЗАБІЙНІ ЯКОСТІ	99
И.И. Кардач. ВЛИЯНИЕ ПАРАТИПИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ НА ЕСТЕСТВЕННУЮ РЕЗИСТЕНТНОСТЬ И ПРОДУКТИВНОСТЬ СВИНЕЙ	104
С.П. Кот, В.А. Кириченко, В.О. Мельник, Л.П. Горальський, А.В. Терещенко. НЕСПЕЦИФІЧНА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ОРГАНІЗМУ ТЕЛИЦЬ У ПЕРІОД СТАТЕВОГО ДОЗРІВАННЯ	111
О.О. Кравченко, В.О. Голов. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУХОГО ТА РІДКОГО СПОСОБІВ ГОДІВЛІ СВИНЕЙ	116
О.С. Крамаренко. АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЖИВОЇ МАСИ КОРІВ ПІВДЕННОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ТИПІВ МЕТОДОМ ВLUP	121
В.В. Ляшенко, А.В. Губина. М'ЯСНА ПРОДУКТИВНОСТЬ ЧИСТОПОРОДНОГО И ПОМЕСНОГО МОЛОДНЯКА КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА В УСЛОВИЯХ ЛЕСОСТЕПНОГО ПОВОЛЖЬЯ	129
М.А. Надаринская, А.И. Козинец, О.Г. Голушко, Т.Г. Козинец. МИНЕРАЛЬНЫЙ СОСТАВ МОЛОКА ПРИ ВКЛЮЧЕНИИ В РАЦИОН ВЫСОКОПРОДУКТИВНЫХ КОРОВ ДОБАВОК СЕРИИ «ЭКОЛИН»	137
Р.В. Облап, Н.Б. Новак, Т.М. Димань. ІДЕНТИФІКАЦІЯ <i>LISTERIA MONOCYTOGENES</i> МЕТОДОМ ПЛР У РЕАЛЬНОМУ ЧАСІ В ПРОДУКТАХ ТВАРИННИЦТВА	143
В.Г. Пелих, І.В. Чернишов, М.В. Левченко. ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ	148
Л.О. Стріха, О.І. Козакевич. ПІСЛЯЗАБІЙНА ОЦІНКА М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУГАЙЦІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ	153
Р.Л. Сусол. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ НА ОДЕЩИНІ	157
В.О. Трокоз. АМІНОКИСЛОТНИЙ СКЛАД ГІДРОФІЛЬНОГО ЕКСТРАКТУ З ЛЯЛЕЧОК ДУБОВОГО ШОВКОПРЯДА	164
Р.С. Федорук, В.Г. Каплуненко, М. Хомин, О.П. Долайчук, С.Й. Кропивка, М.І. Храбко. БІОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ЦИТРАТІВ НАНОЧАСТИНОК ХРОМУ І СЕЛЕНУ У САМОК ЩУРІВ	168
Н.М. Шкавро, Т.Е. Ткачик, О.А. Бойко, В.І. Россоха. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІМОРФІЗМУ ГЕНУ <i>RYR1</i> У ПОПУЛЯЦІЯХ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ	176
А.І. Яремчук. ПРОДУКТИВНІСТЬ ТЕЛИЦЬ ТАВРІЙСЬКОГО ТИПУ ПІВДЕННОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ ПРИ РІЗНИХ МЕТОДАХ ПІДБОРУ	181

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 4 (75), Т. 2, Ч. 1. – 2013

Технічний редактор: *О.М. Кушнарьова.*
Комп'ютерна верстка: *О.Ю. Сметана,*
О.С. Крамаренко,
Ю.В. Грицієнко,
І.В. Письменна,
Л.О. Домашова

Підписано до друку 26.11.2013. Формат 60×84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 11,8.
Тираж 300 прим. Зам. № ____ . Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.